

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. augusztus 6.

166. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Ustokca ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A szabad kikötő visszaállítása.

Irta: KRISZTINKOVICS EDE miniszteri tanácsos.

Fiuménak és tengeri forgalmunknak fejlődését nagyon megnehezítette a fiumei szabad kikötőnek (1891. július 1-én) megszűnése. Ez az Ausztriának hozott áldozat nem használt az erős Triesztnak, a gyengébb magyar kikötővárosnak pedig nagy ártalmára volt.

1891-ig Fiume területe vámkülzet (szabad kikötő) volt, míg a jelzett évben a vámkülzetet szűkebb határok közé, a kikötő egy részére, szorították. Hogy a pénzügyőri eljárás azóta mennyire megdrágította a forgalom lebonyolítását, azt a fiumei tőzsde memoranduma jejtette ki annak idején. De még nagyobb baj, hogy a külföldről jövő fogyasztási cikkek most mind vámot fizetvén, az élet megdrágult, miután Fiume az élelmi szereket távolból kénytelen beszerezni.

Ennek a munkadíjak emelkedése volt a következménye, ami viszont a helyi költségeket — az áruk szállítmányozását a gyárak üzemi költségét — drágította meg. Hólek, a fiumei viszonyokat alaposan ismerő közgazdász, erre vezeti vissza, hogy az utolsó évtized olyan meddő volt Fiume iparára nézve. Nyílt titok, hogy a fiumei kereskedelem benulását — melynek okait szakértekezeteken kutadják — a szabad kikötő megszüntetése okozta s ez az útvesztés volt a kiindulópontja és részben oka annak a magyargyűlöletnek is, mely a magyar kikötőváros őslakosságát most áthatja.

Az állami vámbevételek emelkedése semmi esetre sem ellensúlyozta azt a kárt, amit a szabad kikötő óriási előnyeinek elvesztése okozott.

Mikor Németország Hamburg hazafiságára apellált, hogy lépjen be a német vámterületbe: azzal a nyomós indokkal léphetett fel, hogy félmillió fogyasztónak a belföldi termelés számára való biztosítása oly fontos az állam összérdekére, hogy minden más szempontot háttérbe helyez. A gazdag Trieszt 200,000 lakója jelentékenyen növelhette Ausztria vámbevételeit. De ugyan Fiume 48,000 lakójának a vámbevételek számára való biztosítása megéri-e azt, hogy egyetlen kikötővárosunk fejlődésében visszamarad?

A szabad kikötők hiveinek száma egyre növekszik. Franciaországban a havre-i kereskedelmi kamara agítal szabad kikötő létesítése mellett.

Kopenhága, hogy a versenykikötők konkurenciáját ellensúlyozza, 1895-ben szabad kikötőt létesített. Erre a vasuti állomás forgalma 3 év alatt 765,000 tonnáról 1.101,000 tonnára, a Kopenhága—Malmö és Helsingör—Helsingör közt közlekedő gőzkompek összes forgalma pedig az 1895-iki 80,400 tonnáról 1898-ban 147.000 tonnára emelkedett.

A tengeri forgalom Triesztben 1905-től 8,133.697 métermázsáról 11,232.746 métermázsára emelkedett 1900-ban és 14,043.069 métermázsára 1906-ban s 1907-ben 17,292.848 métermázsára rugott.

Szesz-, cukor-, bab-, liszt-, és fakivite- lünk jórészt, gyarmatáru-behozatalunk túlnyomólag a trieszti utirányt használja.

Ha még a Tauern-vasut, meg az osztrák csatornák kiépülnek, lehetetlen, hogy ne gondoljunk elszorult szívvel arra, mikép fogjuk helyünket megállani a jövőben, mikor most is ezer sebből vérünk a fejlettebb osztrák gazdaság nyomása alatt.

Az akció, amelyet tengeri kereskedelmünk fellendítése céljából indítottunk, teljes csak akkor lesz, ha a tengeri kereskedelemmel egyidejűleg javítjuk a belvizi közlekedés helyzetét is s azután a kettőt a károlyváros-fiumei csatorna segítségével kapcsolatba hozzuk. E nélkül alig van kilátás, hogy viszonyaink javuljanak.

A köszönnék, a köszén árának döntő szerepe van a tengeri szállítás költségeinek alakulásánál. Mennyivel olcsóbban juthatna tüzelő anyaghoz hajózásunk, ha a jobb minőségű kőszén vizi uton lehetne Fiuméba szállítani! Egyformán haszna volna ebből termelésünknek és kivitelünknek, hajózásunknak és a fiumei kikötőnek.

A Po folyón, Velence és Milano közt való hajózásra részvénytársaság alakult. Az első alkalommal magyar árukat: Fiuméből érkezett faneműeket szállítottak. A magyar fát a vitorlásokból közvetlenül rakták át az uszályokba, amelyeket a társaság apró vontatói Cavarella de Po-ig vontattak.

Itt egy 8 uszályból álló vonatot állítottak össze, amelyet körülbelül 8000 mm. rakományal felvontattak a folyón. Ime a geográfiai előny, melyet a fiumei utiránynak szinte természetes folytatását képező olasz folyóvizi ut nyújt.

Ha a fiumei csatorna kiépül — akkor ennek az utiránynak fontossága lesz, mert ez lesz a legolcsóbb utirány az egész monarchiából (leszámítva a Duna jobb partján lévő relációkat) Olaszország gazdagabb vidékeire, sőt a Svájcba is.

Csakis a belvizi hálózatnak az Adria felé való kitolásával lehetséges paralizálni Trieszt versenyt, amely a Tauern vasut és folytatásának kiépítése után Fiume fejlődését megfogja bénítani.

Ha Fiuméből — Szent Péteren át — 5 kilométerrel nagyobb a távolság az osztrák és külföldi reláció felé mint Triesztből az új osztrák vasutak ezt a differenciát 40 kilométerre

emelik Fiume hátrányára. Kikötőnk végképp ki lesz csatolva az internacionális forgalomból, s még csekély jellegű belföldi forgalmának megtartásáért is élet-halál harcot kell vívnia.

Zanellák újabb puccsa.

Azt hittük, hogy „A Tengerpart“ szerkesztősége és nyomdája ellen május elején indított sikertelen hajsza után most már Zanella és érdektársai az Icilio Bacichok is belátták, hogy utcai támadásokkal, nyomda összezuzásával és törvénytelen kitiltásokkal még nem lehet egy a közönség páratlan ragaszkodását és bizalmát bíró napilapot, még ha annak mint magyar lapnak létezése fáj is az italianissimi uraknak, egyszerűen agyonütni és elhallgattatni. Ehhez még a politikailag perverz érdekszövetség sem elég erős, mely Nákó Sándor gróf, a legszerer cséttlenebb kezű fiumei kormányzó és autonomista „barátai“ között fennáll, amely érdekszövetségben eddig Nákó Sándor volt a becsapott fél.

Hogy a dolog meritumára rátérjünk, első sorban beszámolunk arról, hogy egy tisztességes, büntetlen előéletű, intelligens magyar fiatalember, Fodor Oszkár, lapunk szerkesztője tegnap reggel 9 óra óta a helybeli rendőrség egy piszkos cellájában közönséges gonosztevők között van lecsukva, azért mert Abbáziából állítólag engedély nélkül tért vissza e város területére, ahonnan minden törvényes alap nélkül, sőt egyenesen a törvények szemérmetlen arculcsapásával tiltották ki.

Nincs és nem létezik az a paragrafus, melynek alapján Fodor Oszkár, egy érettségi bizonyítvánnyal és azt jóval felülmúló intelligenciával bíró kifogástalan jellemű fiatal embert, ki újságírói fizetésén kívül jómódú urialcsaládjának bőkezű támogatását is igénybe veheti, közönséges csavargó módjára e városból kitiltani lehetett.

A rendőrség feje, Dolzani Attilio éppen a körülményekre való tekintettel és félve Fodor május 15. és 16-iki jogtalan fogva tartásának reá háruló következményeitől, melyért pedig most minden bizonynyal megkapja a fegyelmet Dolzani ur, megengedte élő szóval, hogy Fodor Susákról Fiumén át az Adamich-mólóhoz mehessen, minthogy Fodor a nyári hónapokon át Abbáziában lakik, szerkesztőségünk helyisége pedig Szusákon van.

Tegnap reggel Peinovics detektiv az abbaziai hajóból való kiszállásnál felszólította Fodort, hogy kísérje a rendőrségre. Ott a hírhedt Staindl Ottó rendőrtisztviselő elé vezették, a ki miután átment Bellen alpolgármesterhez, a szabadságon levő podeszta helyetteséhez, és avval tanácskozott, visszatért és Fodor Oszkárt

3 napi elzárásra ítélte. Hiába hivatkozott Fodor Dolzani engedélyére, a rendőrfőnök *letagadva* az adott engedélyt, úgy informálta Staindlt, hogy ő csak konkrét kérésre adott mindig engedélyt Fodornak és amit a rendszeres, mindennapi abbáziai átmenetelre nézve mondott, azt csak mint *privát* ember mondta. (sic!)

Fodor felebbezett a városi tanácshoz, mint másodfoku hatósághoz, amely természetesen az előre kicsinált ítéletet még tegnap helybenhagyta. Fodor a harmadik fórumhoz, a kormányzói tanácshoz is fellebbezett, amely azonban még nem foglalkozott az ügygel, mert a város e sorok zártáig az aktákat nem küldte át a kormányzósághoz és bizonyára azon mesterkedik, hogy a kormányzói tanács Fodor fogságának három napja alatt ne is jusson abba a helyzetbe, hogy a fellebbezést elintézte.

Mindenesetre értesíteni fogjuk olvasóinkat holnapi számunkban az ügy további fejleményeiről és a részünkről teendő, messze kiható retorziót is idejekorán tudatni fogjuk a közönséggel.

Fodor Oszkár címére ma több üdvözlő távirat érkezett és úgy értesülünk, hogy a fiúmei magyar ifjúság gyűjtést indít, hogy Fodor Oszkár egy értékes ajándékkal kárpótolja némileg a rendőrség vérlázító brutalitásáért.

Beszélgetés a bánnal. A P. H. egy munkatársa fölkereste a bánt Budapesten az Angol királynő szállodában levő szállásán, ahol a bánt utjáról s a politikai helyzetről a következő, második részében különösen érdekes nyilatkozatot tett:

A határvidéki beruházási alap dolgában járok. Vasárnap egy óránál többet tárgyaltam Darányival, ahol előadtam a dolognak azt az oldalát, mely a földmívelésügyi minisztériummal összefüggésben van. Ez az összefüggés abban áll, hogy a beruházási alap a volt határvidéken fekvő állami erdőből kihasznált és kihasznandó. Ezek az erdők a földmívelési miniszter felügyelete és kormányzata alatt állanak. Ez a tárgyalás egyáltalában döntőnek nem volt tekinthető, hanem alapos eszmecsere, amely után következhetik az írásbeli tárgyalás. Ezen tárgyalás során ki fog derülni egyrészt a határvidéki beruházási alaphoz szükséges vagyon-nagysága, másrészt ennek a beruházási alaphoz bizonyos teljesítendő kötelezettségei a passzív vagyonszféra irányában. Mindennél igyekszem szem előtt tartani őfelsége ama nemes intencióit, melyeket lefektetni kegyeskedett az arra vonatkozó királyi leiratokban.

Supilónak nyilatkozata a delnicei népgyűlésen mindenesetre tisztázta az egész politikai helyzetet. Most még azok is kényeszerűnek tisztán látni, kik azt is rövid idővel újszólván erőnek-erejével nem akarták. A közvélemény meggyőződhet ebből, miféle céljai voltak a fiúmei rezolúciónak, meggyőződhet arról, hogy Supilóék kezdettől fogva másra nem gondoltak, mint Szent István koronájának földarabolására és ezután a délszláv állam alapítására. Ha tekintetbe veszem a katolikus horvát Starcsevicsánok ugyanilyen gondolatát a *monarchia keretén belül*, másrészt pedig e csoport és a horvát-szerb koalíció között fennálló gyűlöletet és ellenségeskedést ösztönyszerűen fölmerül az a kérdés, hogy miért ellenségeskednek? A legegyszerűbb logika alapján arra a konkluzióra kell jutnom, hogy az irány a két csoport között nagyon különböző. Vagyis hogy Supilóék fölhasználták a Starcsevics pártiak ama alaptételét: *a monarchia keretén belül*

Minden a kihordás vagy szétküld és körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

UJDONSÁGOK.

A kormányzó nejének betegsége. A kormányzó nejének Nákó Sándorné szül. Liphay Eszter grófnőnek betegsége a tegnapi nappal súlyosbodott. A grófnőn, akit a bécsi Löw-szanatóriumban ápolnak, valószínűleg műtétet kell majd végrehajtani. Nákó Sándor gróf állandóan a je betegágyánál tartózkodik.

Magyarische Demonstration. Ezzel a címmel a gráci *Tagespost* tegnapi száma a következő sürgönyt közli Fiuméből: Az osztrák-magyar hadihajóraj minapi ideérkezése alkalmával feltűnt, hogy az *Adria*-hajóstársaság *Orsova* hajója (nem az *Adriáé*, hanem a Keleti Tengerhajózási Társaságé ez a hajó — A szerk.) főárbócán az osztrák-magyar kereskedelmi tengerészeti lobogó helyett egy magyar címeres piros-fehér-zöld lobogó lengett, melynek középső mezején ez a felírás volt: *Magyar tenger*. Ezt a *Tagespost* „Magyarische Demonstration“-nak nevezi.

Mi csak annyit válaszolhatunk erre a magyarfaló német újságnak, hogy a kereskedelmi hajó ünnepi alkalmakkor mindenkor kitűzheti a magyar nemzeti lobogót is, a lobogó felírásához pedig a gráci *Tagespost*nak édes-kevésköze van.

Házasság. Aigner Béla távirada-felvigyázó Cameral-Moravicáról eljegyezte Schulcz Mariska kisasszonyt Sümegről.

A drenovai lelkész ügye. A novii prépostnak Don Zigar drenovai lelkész áthelyezését elhendelő végzése ellen a fiúmei városi hatóság tudvalevőleg óvat emelt és mindenáron megakadályozni igyekszik azt, hogy a város kegyurasága alatt álló plébániában az új horvát érzelmi lelkész beköltözhesse. E célból a város két kiküldött tisztviselője már a templom kulcsait is kész volt magához venni s csak azért állottak el a tervtől, mert az új horvát lelkész az eredetileg kitűzött órában rem érkezett meg Drenovára. Tegnapi Kukanics fiúmei plébános a novii prépost újabb rendelete folytán értesítette Zigar drenovai lelkészét, hogy a templom kulcsait a pénteki nap folyamán mulhatatlanul át kell Kukanics kezébe adni. Kiváncsiak vagyunk már most, hogy a város az újbb rendelet ellen mit fog tenni.

A kikötőből. *Augustus 5-én.* Érkezett: „Carpathia“ angol gőzös Newyorkból 430 tonna vegyes áruval; „Atlanta“ osztrák gőzös New-Orléansból 1000 tonna vassal 60 tonna vegyes áruval; „Giuseppe Padre“ olasz vitorlás Licatából 300 tonna kénnel. Indult: „Galicia“ osztrák gőzös Triesztbe 130tonna cukorral és 60 tonna vegyes áruval; „Dora“ osztrák gőzös Triesztbe üresen.

Hajóösszeütközés Póla mellett. Tegnapelőtt éjjel a Dalmatia hajóstársaság *Bosnia* gőzöse, mely éjjelkor indult el Pólából, a kikötő közelében összeütközött ugyanazon társaság *Vila* nevű gőzösel, mely utban volt Póla felé. Az összeütközés oly erős volt, hogy *Bosnia* egész hátsó baloldala a vizen felül beszakadt s csavarja is használhatatlanná vált. A *Bosniát* egy a közelben cirkáló hadihajó vontatta be a pólai kikötőbe. A *Vila*, mely könnyebben sérült meg, maga folytathatta útját.

Dalmáciában meggyilkolt kereskedelmi tanácsos. Kattaróból érkezett távirat szerint *Dittl* kereskedelmi tanácsost, egy straubnici serfőző tulajdonosát Kattaró közelében agyonlőve találták meg. Minden valószínűség szerint büntettről van szó.

Öngyilkosság. *Vuchetich* János helybeli máv. raktárnok neje ma reggel 6 órakor Via Kaserna utcai lakásán arsenikkal megmérgezte magát s nyomban meghalt. Tettének oka pillanatnyi elmezavar.

A zsidó is ember. Az ungvári papok csinálnak valami „Görög Katolikus Szemle“ című újságot, amelynek mineműségével bajos tiszta jönni, ha csak ezt a kis szemelvényt olvassa belőle az ember, amely szól vala a felsőverceki felhőszakadásról:

Nagy felhőszakadás. Felsőve.ecke környékén nagy felhőszakadás volt. A megáradt hegyi csermelyekből előtörő vízáradat egész elárasztotta a környéket s házakat döntött romba. A Latorcán egymásután usztak a háztetőzetek, bölcsők, szővőszékek, asztalok, ágyak, méhköpek, aprómarhák, halott emberek. Eddig egy

13 éves leánykának, egy fiatal asszonynak, egy embernek és két zsidónak akadtak hullt tetemeire az apadozó Latorca iszapja között,

A vak is láthatja, hogy a görög katolikus szellemben földolgozott felhőszakadás csak azért kerülhetett bele a papok Szemlé-jébe, mert benne van az a réges-régi vic, amely szól egy emberről és két zsidóról, mondani akarván a világ minden népét szerető Krisztus tanításainak gyalázatos megcsufolásával, hogy a zsidó nem ember.

Mibe kerül egy hajó felszerelése. A közönség nagy részének fogalma sincs arról, milyen rengeteg összegekbe kerül egy-egy hajónak a teljes felszerelése. Hozzá nem is a nagy hadihajókról van szó, hanem csak a kisebb pánccélosokról és cirkálókról. Egy pánccélos hajó személyzete körülbelül 30 ezer koronába kerül. Egy cirkáló felszerelése pedig 6-7 ezer koronába kerül havonként és egy torpedóüző körülbelül 4 ezer koronát emészt fel havonta.

Minden szerződött tengerész napi 65—70 krajcár értékű ellátásban részesül és így egy 600 főnyi legénységgel bíró pánccélos körülbelül 21 ezer koronát költ el kenyérré, húrra, kávéra, stb.; egy 150 főnyi legénységgel bíró cirkáló pedig ugyanerre a célra körülbelül 5 ezer koronát költ; egy 10 főnyi legénységgel bíró torpedóüző pedig 2500 koronát havonta.

Hát még az ágyukra és más felszerelésekre mennyi pénz kell! Egy 10 centiméteres ágyu 6200 koronába kerül és egy 34 centiméteres körülbelül 147 ezer koronába. De ebbe nincs belevéve az ágyutalpakhoz szükséges összeg, mely 6 ezer és 35 ezer korona között ingadozik.

Igen érdekes tudni azt is, hogy egy-egy ágyulövés mibe kerül. Egy 14 centiméteres ágyu lövése 66 koronába kerül; 27 centiméteres pedig 1256 koronába; egy 34 centiméteres ágyulövés 3270, és egy 42 centiméteres 5 ezer koronába kerül. És mindez a semmiért.

Vas- és fémárak beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és szerszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírű *Wellmann Testvérek magyar céget* (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19.) mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsékelt áron tart raktáron.

Katasztrófák színhelye volt legutóbb a főváros s a vidék. Tüztengerben, vagonok romjai közt számos ember lelte halálát. Bármi megrendítő is ezek a szerencsétlenségek, mégis milyen jelentéktelen eseményekké törpültek, ha áldozataik számát összehasonlítjuk az emberek ezreivel, akiknek élettragédiáját az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozzák. Pedig ha elolvassuk az *„Ertekezés a villamos gyógyomódról“* című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legrovidebb idő alatt a gyógyulás útjára térnénk. Fentemlített könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek a *Elektro Vitalizer* Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. félemelet 50 sz.

Felolvasás. A Fiumei Munkásotthonban (Via Fiumara 2.) f. évi aug. hó 6-án, csütörtökön este 8 órakor felolvasás lesz a „vallás és a társadalom“ címen. Érdeklődők szívesen láttnak. Belépő díj nincs.

Ki szemeit kéméli és egészségesen megtartani kívánja, budapesti látogatása alkalmából el ne mulassa felkeresni a világ-városi berendezésű Oculárium szemüveg szakintézetet Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 15. félemeleten. Az intézetben egész napon át 9—7 óráig szakorvosok megfelelő szemüveget díjtalanul rendelnek. Az Oculárium különleges szerkezetű orrcsüptetői minden orrförmára illenek. Szemüvegek és rcüptetők 3 koronától feljebb.

Telefon-számok :

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

Előfizetési felhívás.

Augusztus 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen számottevő magyar napilapja s jól értesültsége valamint őszinte s törhetetlenül sovén magyar politikája miatt méltán számíthat minden magyareMBER támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelylyel minden magyar ember a közjóért uralkodó magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja mindenkítől függetlenül azországnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Telefon 229. sz.

„A TENGERPART”

kiadóhivatala.
Vicolo dell'Ospedale
Wurzer-ház I. em.

Távirat ◀▶ Telefon.

Wekerle elutazott.

BUDAPEST, aug. 5. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma reggel Ischlbe utazott, ahová ma este fog megérkezni. Holnap délelőtt a király kihallgatáson fogadja a magyar miniszterelnököt.

Az új választási törvény.

BUDAPEST, aug. 5. Beavatott forrás szerint a kormány elhatározta, hogy az új választási törvényt csak az ősszel összeülő országgyűlés megnyitáskor fogja publikálni, nehogy a közönség körében az új törvényjavaslat elleni izgatásra adjon alkalmat.

Kossuth Pöstyénben.

BUDAPEST, aug. 5. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter ma lábbaja további gyógyítására Pöstyénbe utazott.

Mégis plurális lesz a választójog.

BUDAPEST, aug. 5. A függetlenségi párt egyik alelnöke ma egy újságíró előtt kijelentette, hogy az új választási törvényben a plurális választói jogot minden ellenzés dacára fenn kellett tartani, mivel ez az egyetlen eszköz arra, hogy a választói jog kiszélesítésével együtt a magyarság eddigi szupremáciája is feltétlenül biztosítottassék.

Rétsági gyilkosság.

BUDAPEST, aug. 4. A rétsági gyilkosság ügyében a váci csendőrség ma az összes bűnjelket átszámaztatta a pestvidéki tövényszékeknek. A vasútépítési vállalat igazgatósága a nyomozás sikere érdekében ezer koronáról 3000 koronára emelte fel a jutalmat, melyet az kap, ki a gyilkosok nyomára vezet.

Részeg török matrózok halála.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 5. Ma délelőtt négy részeg matróz a város utcáin dühöngeni kezdett és az alkotmányt gyalázta. Többen a közönségből a matrózoknak támadtak e miatt, mire ezek revolverekkel a tömeg közé lőttek. A feldühödött utcai nép erre mind a négy matrózt ott a helyszínen felkoncolta.

Párty püspök zsarolója.

BUDAPEST, aug. 5. A szepesi püspök ellen megkísérelt zsarolás tette *Kovács* Klotild volt postamesternő súlyosan megbetegedett a fogházban. A fogház orvosa értesítette az ügyészséget, hogy *Kovács* Klotildon kitört az őrület, dühöng és alig lehet megfékezni. Mint-

hogyan attól lehet tartani, hogy a beteg nem éri meg a végtárgyalás napját, ügyvédje, *Fényes* Samu dr. ma *Kovács* Klotild ideiglenes szabadlábra helyezését kérte a bíróságtól.

Zeppelin felszállása.

STUTTGART, aug. 5. Zeppelin gróf, ki léghajójával ma éjjel félkettőkor Mannheimból folytatta útját, ma reggel néhány perccel 8 óra előtt motorhiba miatt leszállt Stuttgart közelében a szabad mezőn. A hiba kijavítására Zeppelin azonnal munkásokat hozatott Stuttgartból s azonkívül 2 század katonaságot is küldött segítségére a katonai parancsnokság. Valószínű, hogy Zeppelin még ma este hat órákor folytatni fogja útját.

A „Lusitania” rekordját leverték

LONDON, aug. 5. Az *Indomitable* angol páncélos hajó tegnapelőtt este fedélzetén az angol trónörökösrel Quebec kanadai kikötőből Cowesbe érkezett. Az *Indomitable* július 30-án reggel 4 óra 15 perckor indult el Quebec kikötőjéből és augusztus 3-án 9 óra 40 perckor este érkezett Cowesbe. A hajó tehát 1684 csomót tett meg 67 óra alatt vagyis 25.13 csomót óránként. A *Lusitania* Cunard-hajó rekordja tudvalevőleg 25.1 csomó.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű sörökének kimerése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

VILLA TRIESTE - Lido Velence

Elsőrangú Maison Meubleé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: *Dr. Janovitz Guido* orvosudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órákor.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

T. cz.

Azon czéltől inditattva hogy fiumei és susáki vevőközönségünket az eddigénél is gyorsabban és figyelmesebben kiszolgálhassuk, nem riadtunk vissza azon áldozattól sem, hogy

Fiumében Via Gisella 4. sz.

alatt külön városi raktárt szervezzünk, mely azonban továbbra is a mi vezetésünk és kezelésünk alatt marad.

A telep mátol kezd meg működését s onnan történnek majd mind a hordó mind a palacksör, valamint a jég és szénsav szállítások helybeli és susáki t. vevőink részére.

Ezen városi osztályunkat külön telefonállomással és pedig

400 szám alatt

szereltük fel és kérjük, hogy ezentul becses rendeléseit ezen városi raktárunknál sziveskedjen feladni.

Kiváló tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részv.-Társ.

Kivíteli telep Fiumében.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi s dupla malátasör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Globus

Hirlapügynökség.

újság-elárúsítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Elsőrendű fehérmű uri és női

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családok-
doknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés
Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.
Raktárak Via delle Piule 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban,
mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben
„KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a melyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyei jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fü-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ABBAZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon köz-
vetlenül a tenger partján, pormentes
zajtalan hely, üdülőknek és lábba-
dozóknak igen alkalmas. Remek ten-
geri fürdő közvetlen közelben. Kitűnő
konyha. Penzió 7 koronától feljebb.
Prospektus kívánatra.

Dr. Krisković Vladimir

☛ fogorvosi műterme ☛

FIUME.

Via del Porto I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák bete-
vésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órákor.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

SPORT VENDÉGLŐ
Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok.
Kőbányai Polgári Sör.
KUMIN FERENCZ vendéglős.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasút mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 even át a fiumei Deak-szálló tulajdonosa.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás
ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben.

Első fiumei magyar
kárpitos és diszító

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitos,
diszító és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**

a budapesti Steinschneider udv. szállító
cég volt munkavezetője.

Maluszewszki Szaniszló

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitűnő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek

találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron
— és étlap szerint. —

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt.
Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt
kényelemmel.

Szobák 2¹/₂-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő kony-
ha mérsékelt áron étlap
szerint.

Tulajdonosok:

Fratelli Scattola.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrésy

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

Hirdetéseket és előfizetéseket
felvesz

„A Tengerpart”

kiadóhivatala.

Vicolo dell'Ospedale Wurzer ház I. em.

Telefon 229.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.

Felölös szerkesztő: Kovács Ferenc.